

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: M. Gandrabur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

19 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Popa Adrian, reprezentat de avocatul Covaliov Natalia,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Popa Adrian împotriva Primarului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Primarul general al mun. Chișinău, casată hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost respinsă

c o n s t a t ă:

La 16 septembrie 2020 Popa Adrian a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva Primarului mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău prin care a solicitat obligarea emiterii certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reconstruire al apartamentului ce-i aparține cu drept de proprietate, cu edificarea unei mansarde.

În motivarea acțiunii a menționat că, este unicul proprietar al ap. X din mun. Chișinău, str. XXXX X, în baza contractului de donație nr. 7084 din 15 iulie 2013. Intenționează să demareze reconstrucția apartamentului cu edificarea mansardei în limita perimetrului existent, în acest sens a obținut schița de proiect avizată de arhitectul-șef al mun. Chișinău, de Ministerul Culturii, Consiliul Național al Monumentelor Istorice – conform procesului-verbal al ședinței nr. 10 din 11 iunie 2015, la fel și Agenția Națională Arheologică a eliberat avizul pozitiv la reconstrucție.

De asemenea a mai menționat că, a obținut concluziile pozitive ale expertului în baza raportului de expertiză în care s-a indicat despre posibilitatea efectuării lucrărilor de reconstrucție, replanificare interioară și edificarea mansardei. Expertul în urma examinării construcției nu a indicat că lucrările ce urmează a fi demarate ar afecta rezistența imobilelor învecinate.

La 19 august 2020, reclamantul a depus cerere prealabilă prin care a solicitat emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare, dar până în prezent nu a primit răspuns.

Prin hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost anulat răspunsul nr. R21/1445 AP din 09 septembrie 2020 semnat de către viceprimarul mun. Chișinău, Chirona Victor.

A fost obligat Primarul mun. Chișinău să elibereze lui Popa Adrian certificatul de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reconstrucție al apartamentului cu edificarea unei mansarde în parametrii acoperișului existent.

Pentru a admite acțiunea, prima instanță a reținut în hotărârea sa că, drept răspuns la cererea prealabilă a reclamantului, prin răspunsul nr. R21/1445 AP din 09 septembrie 2020 semnat de viceprimarul mun. Chișinău, Chirona Victor s-a comunicat lui Popa Adrian că potrivit art. 3 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și pct. 14 alin. (1) din Regulamentul cu privire la crearea și funcționarea ghișeului unic de autorizare a lucrărilor de construcție, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1469 din 30 decembrie 2016, cererile către emitent sunt depuse de către proprietarul imobilului/terenului pe care urmează a fi executate lucrări de construcție. Totodată, s-a informat că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile din 13 august 2020, apartamentul respectiv este sub interdicție, încheierea executorului judecătoresc Bodrug Augustin. Astfel, întru respectarea legislației în vigoare, la elaborarea actelor permissive pentru terenuri și imobile asupra cărora nu sunt stabilite drepturi reale, cererea a fost respinsă.

Astfel, în conținutul refuzului contestat nu s-a indicat în privința insuficienței actelor prezentate de Popa Adrian în sensul emiterii certificatului de urbanism pentru proiectarea reconstruirii apartamentului, dar asupra interdicției aplicate de către executorul judecătoresc. Circumstanțele respective prezumă că tot setul de acte prevăzut la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 163 din 09 iulie 2010, a fost prezentat de către Popa Adrian, prin urmare cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare trebuia în mod necondiționat satisfăcută.

Or, invocarea existenței unor interdicții asupra imobilului reclamantului nu poate constitui un motiv plauzibil pentru refuzul în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, deoarece nu se circumscrie reglementărilor legale și mai mult decât atât rezidă din supoziții și interpretări subiective și lipsite de substanță persuasivă ale autorității publice pârâte. Interdicția aplicată pe imobilul asupra căruia se preconizează efectuarea reconstrucției apriori nu poate constitui o prohibiție în emiterea certificatului de urbanism, mai ales în condițiile în care autoritatea publică pârâtă nu a arătat care este tipul interdicției și cum aplicarea ei ar putea afecta procesul obținerii actelor permissive. Interdicția este susceptibilă să afecteze unul din atributele dreptului de proprietate al reclamantului și nu poate avea impact asupra dreptului său la dobândirea actului permisiv în construcție.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 30 iulie 2021, Primarul general al mun. Chișinău a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 07 iulie 2021, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis

apelul depus de Primarul general al mun. Chișinău, casată hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost respinsă.

În consolidarea opiniei cu privire la respingerea acțiunii, instanța de apel a reținut că, reclamantul urmărește intervenția în construcția imobilului ce-i aparține prin construirea unei mansarde, deși asupra acesteia este aplicată interdicție. Or, existența unor interdicții asupra imobilului reclamantului constituie un motiv plauzibil pentru refuzul în eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare.

Astfel, instanța de apel a considerat că, reclamantului Popa Adrian nu îi este îngădit dreptul de a solicita repetat autorității publice pârâte eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea lucrărilor de reconstrucție a apartamentului nominalizat cu edificarea unei mansarde, în condițiile în care, interdicția asupra bunului imobil ulterior a fost radiată.

La 27 octombrie 2022, Popa Adrian, reprezentat de avocatul Covaliov Natalia, a depus recurs împreună cu motivarea împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în acțiune.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia "Procedura contenciosului administrativ" din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de

recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 octombrie 2022, în ședință publică.

Recursul motivat împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost depus la 27 octombrie 2022.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către Popa Adrian, reprezentat de avocatul Covaliov Natalia, a termenului prevăzut de art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului) la declararea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece

filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Popa Adrian, reprezentat de avocatul Covaliov Natalia.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Popa Adrian, reprezentat de avocatul Covaliov Natalia, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă